

Vnímání státní správy

Závěrečná zpráva

Obsah

▪ Hlavní zjištění	3
▪ Vnímání státní správy detailně	5
▪ Image státní správy	11
▪ Potřeba reformy	16
▪ Státní správa jako zaměstnavatel	20
▪ Apendix	26
▪ Metodologie a design výzkumu	36
▪ Kontakty	39

Hlavní zjištění

Státní správa potřebuje výraznou reformu

Výraznou reformu státní správy si přeje 80 % Čechů.

Po reformě volají i samotní zaměstnanci: 80 % stávajících a dokonce 90 % bývalých.

Zjištění dále potvrzují hypotézy o nespokojenosti se státní správou, vnímanou jako neefektivní, zkorumpovanou a příliš byrokratickou.

Ve státní správě chybí ti nejschopnější a není atraktivním zaměstnavatelem pro mladší vysokoškoláky.

Podle 74 % Čechů ve státní správě nepracují ti nejschopnější. Totéž si překvapivě myslí i 69 % stávajících zaměstnanců státní správy.

Práce ve státní správě neláká 60 % vysokoškoláků ve věku 25–40 let. Nevnímají ji jako místo, kde by se mohli realizovat s atraktivní náplní práce. Vnímají špatnou pověst státní správy a nedostatek talentu.

60 % mladých do 24 let práce ve státní správě neláká nezávisle na dosaženém vzdělání.

Státní správa je pomalá a její fungování nesrozumitelné.

Státní správa neplní očekávání v aspektech, které občané považují za klíčové – rychlý výkon, srozumitelné fungování, akceschopnost v krizi a vstřícný přístup úřadů.

Podle 7 z 10 Čechů není státní správa vstřícná ani transparentní. 83 % Čechů ji považuje za pomalou.

Státní správa nezvládla situaci s covid-19 podle 50 % Čechů.

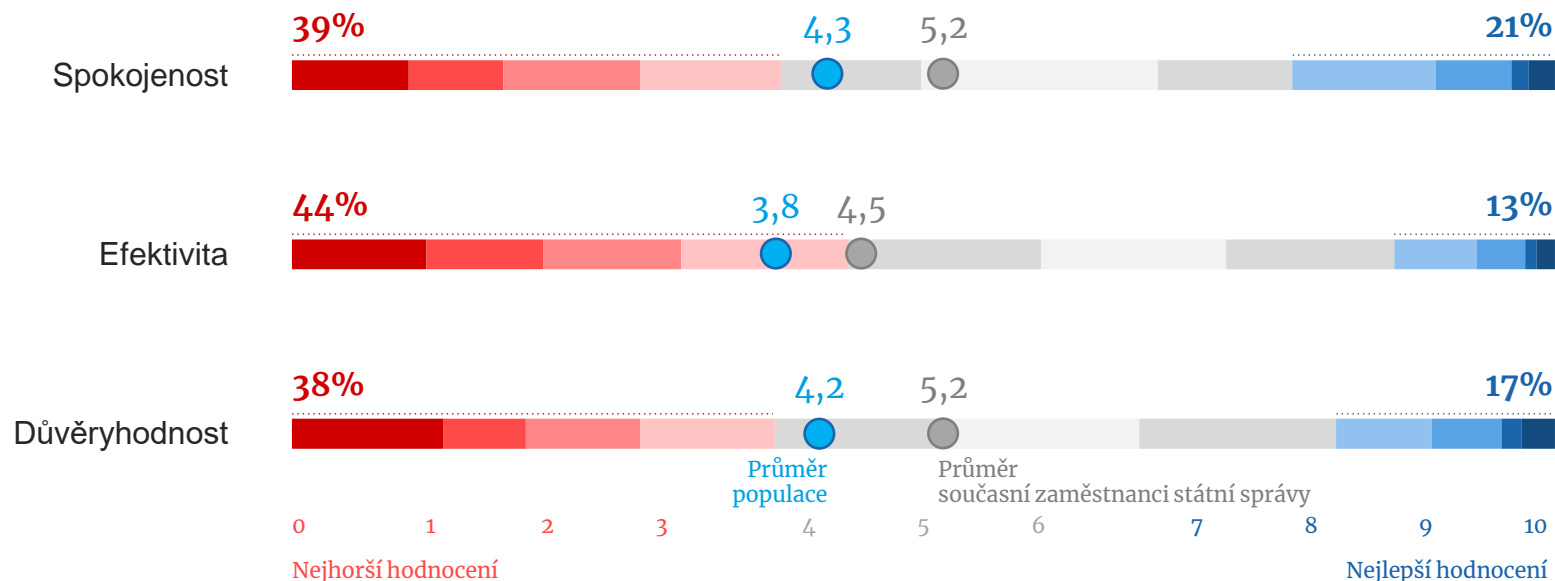
Podle 30 % ji zvládla průměrně jako jiné země, podle 15 % celkem dobře nebo tak dobře jak to šlo.

Vnímání státní správy

detailně

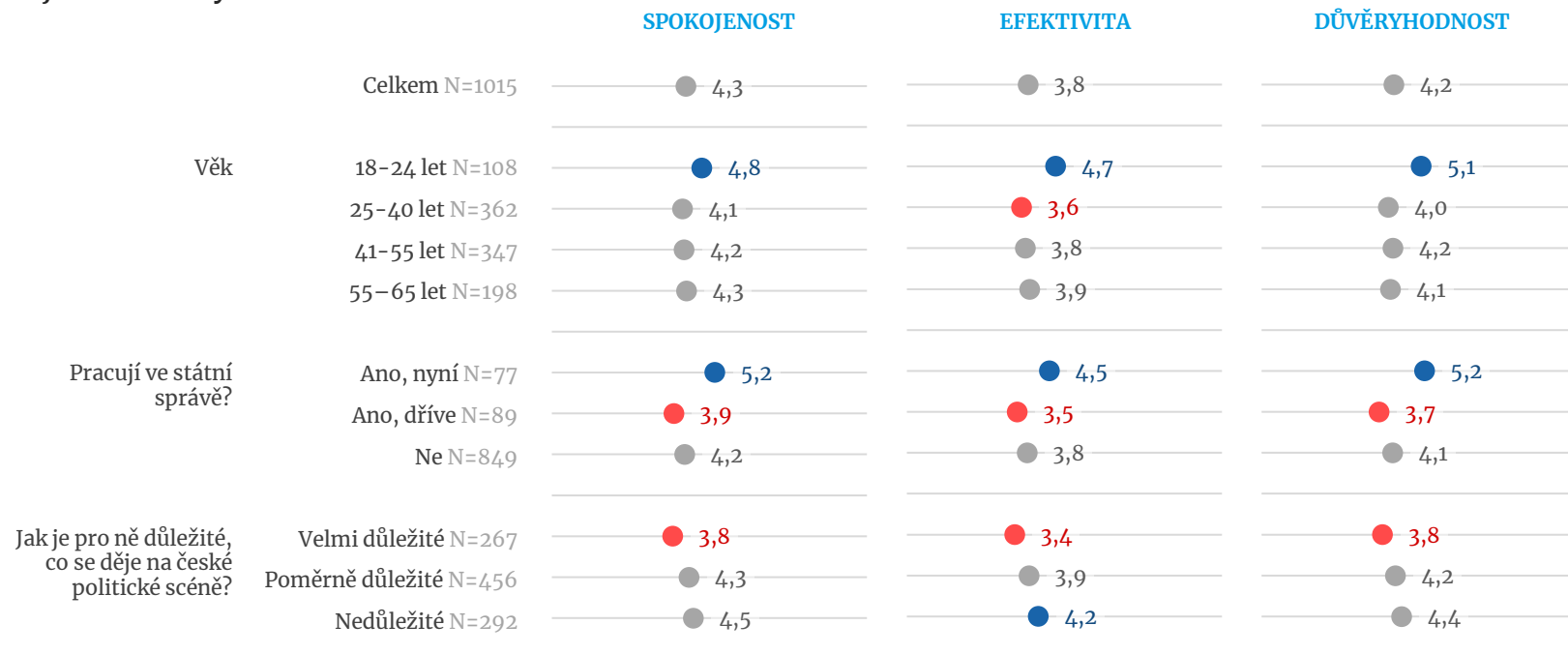
Veřejnost se státní správou **není spokojena**

39 % Čechů je **nespokojených** se státní správou (spokojených je 21 %, zbytek hodnotí neutrálně). 38 % státní správě **nedůvěřuje**. Nejhorší se státní správa vede v hodnocení výkonnosti – 44 % ji považuje za **neefektivní**. Dokonce ani sami zaměstnanci státní správy ji v těchto aspektech nehodnotí o mnoho lépe.

„Angažovanější“ občané jsou více kritičtí

Státní správu hůře vnímají občané, pro něž je dění na politické scéně velmi důležité, a také ti, kdo ve státní správě působili v minulosti. **Mírně pozitivněji** naopak státní správu **vnímají mladí lidé** ve věku 18–24 let a **současní zaměstnanci státní správy**. Ani u těchto skupin však hodnocení státní správy není nijak zvlášť vysoké.

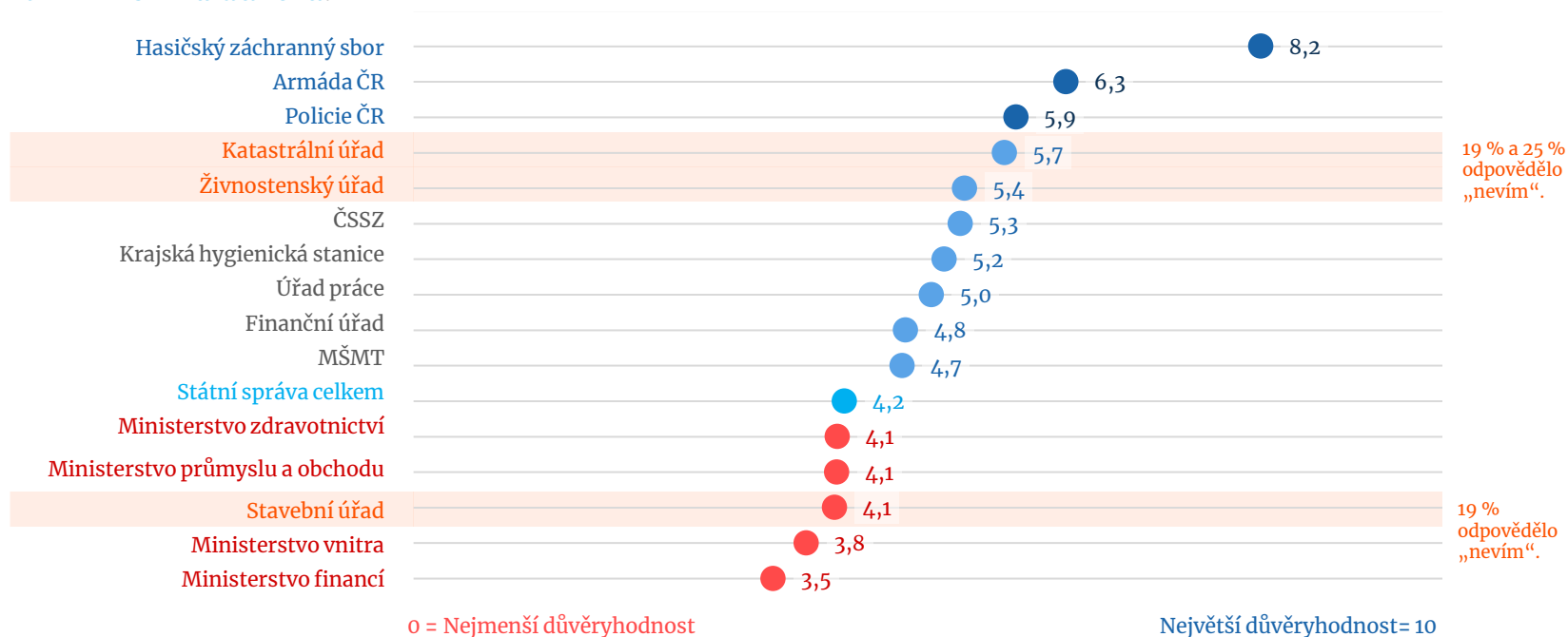
Q. Je podle Vás tato instituce důvěryhodná?

Q. Nakolik Vy osobně důvěřujete státní správě České republiky?

N=1015, výrazně **více** | **méně** oproti celku, zobrazen průměr na škále od 0 (nejhorší hodnocení) do 10 (nejlepší hodnocení).

Nejnižší důvěru mají ministerstva

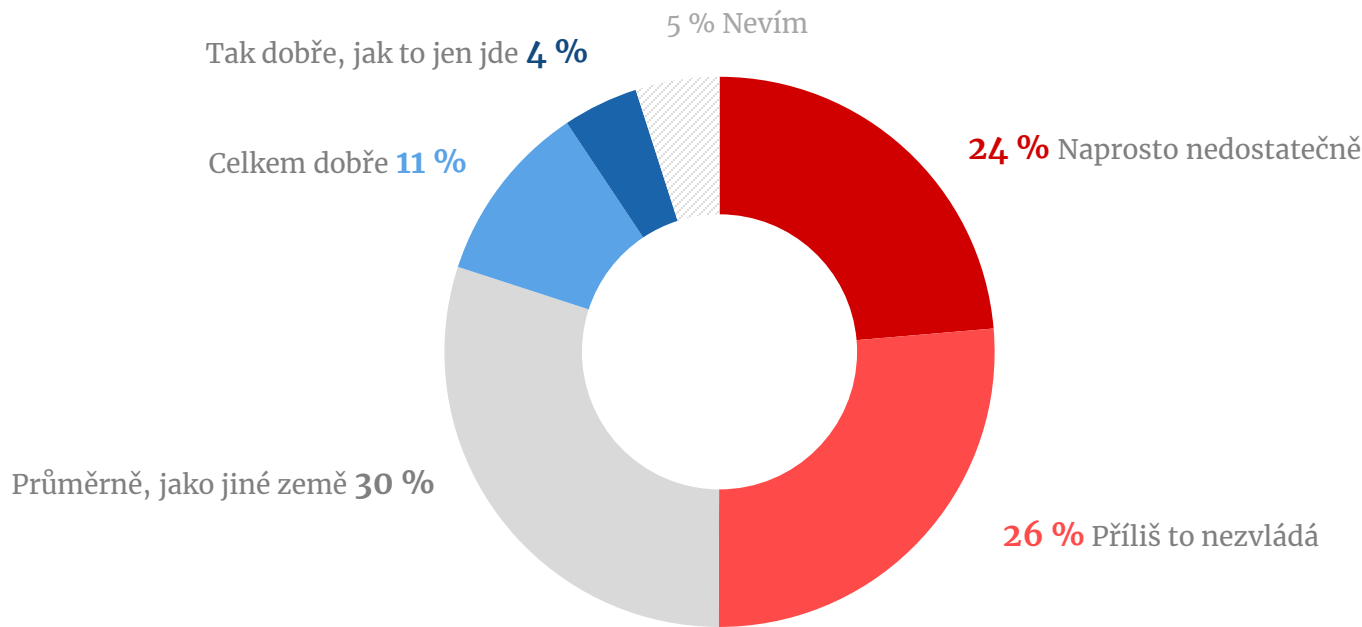
Důvěryhodnost jednotlivých institucí je většinou vyšší než celková důvěryhodnost státní správy. Nejdůvěryhodnější jsou hasiči, vysokou důvěru mají také armáda a policie. Nejmenší důvěru pak mají ministerstva (s výjimkou MŠMT) a stavební úřady. Obecně řečeno, čím více je instituce „zpolitizovaná“, tím nižší má důvěru.

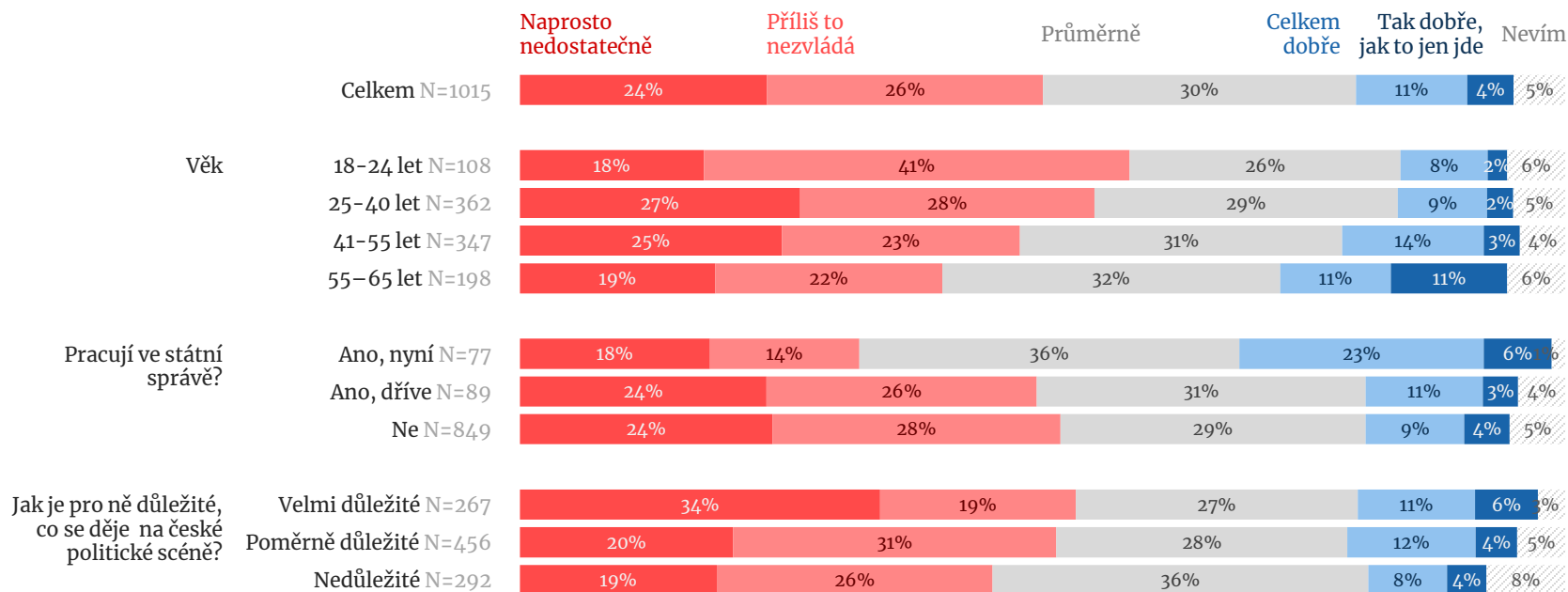
Státní správa **situaci s koronavirem spíše nezvládá**

Myslí si to **50 % veřejnosti** v produktivním věku. 30 % hodnotí reakci státní správy jako průměrnou a srovnatelnou s jinými zeměmi, ne však nutně za pozitivní. Důvěra ve státní aparát z hlediska zvládnutí pandemie měla navíc poslední rok **dlouhodobě klesající tendenci** (zdroj: data *National Pandemic Alarm*).

Mladí lidé jsou co se týče koronaviru **kritičtější**

Zatímco mladí lidé hodnotí reakci státní správy na situaci s koronavirem negativně, starší lidé její počínání hodnotí méně příkře. Vidíme zajímavý protiklad, **co se týče celkového hodnocení státní správy, mladí lidé jsou shovívavější** než starší. Vůbec nejvíce kritičtí jsou opět „angažovanější“ lidé.

Image státní správy

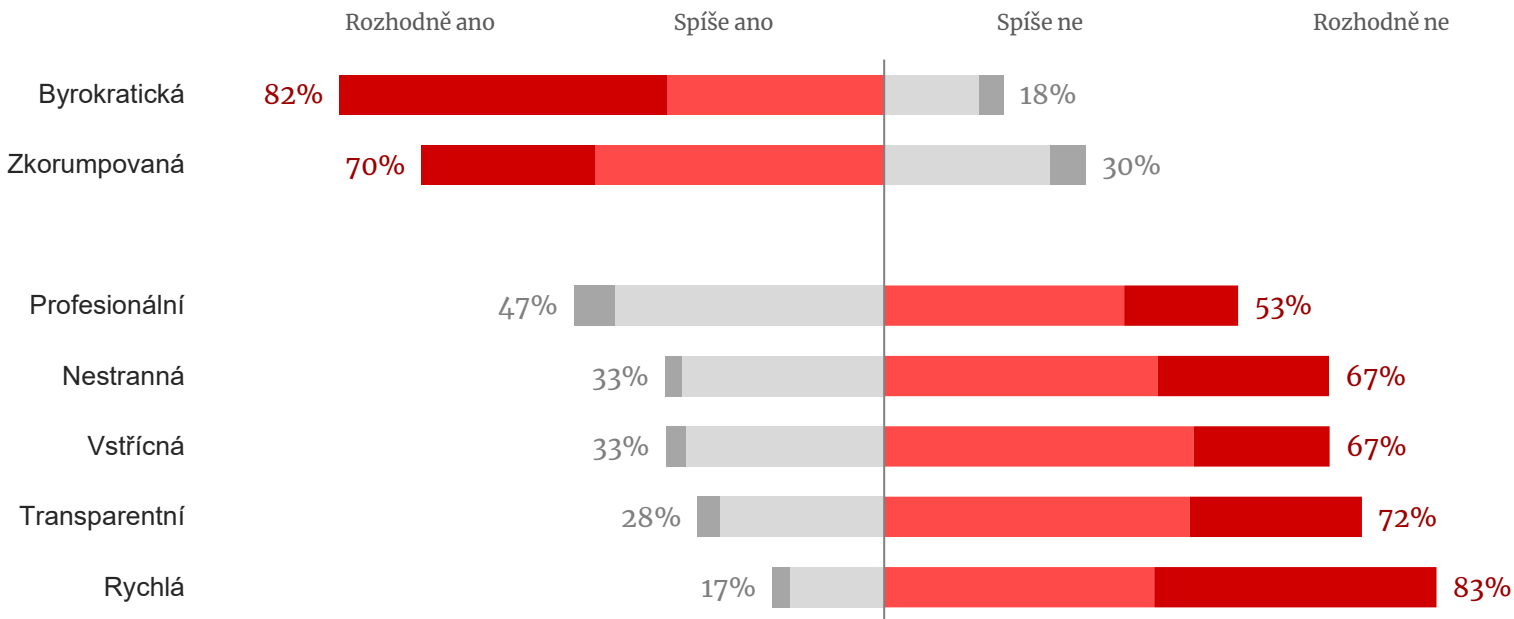
Státní správa vyvolává **negativní asociace**

Spontánní asociace naznačují velmi rozmanité vnímání pojmu **státní správa**. Nejčastěji si vybaví „úřady“, mnozí sem ale řadí i vládu a parlament. Velmi často se objevují také vyloženě negativní asociace – státní správa je *byrokratická, chaotická, zkorumpovaná a neefektivní*.

Státní správa je **byrokratická, pomalá a nevstřícná**

Tyto vlastnosti státní správě přisuzuje **přes 70 % veřejnosti**. Podle poloviny státní správa není profesionální, podle 7 z 10 není nestranná, vstřícná ani transparentní. **83 %** soudí, že je státní správa **pomalá**.

Státní správa je **pomalá** a **nesrozumitelná**

Státní správa zaostává zejména v **rychlosti**, **srozumitelnosti** a efektivní reakci na krizi, měla by být také **vstřícnější**. Nejsilnější stránkou je pak **dostupnost základních služeb** (školy, lékaři) v místě bydliště.

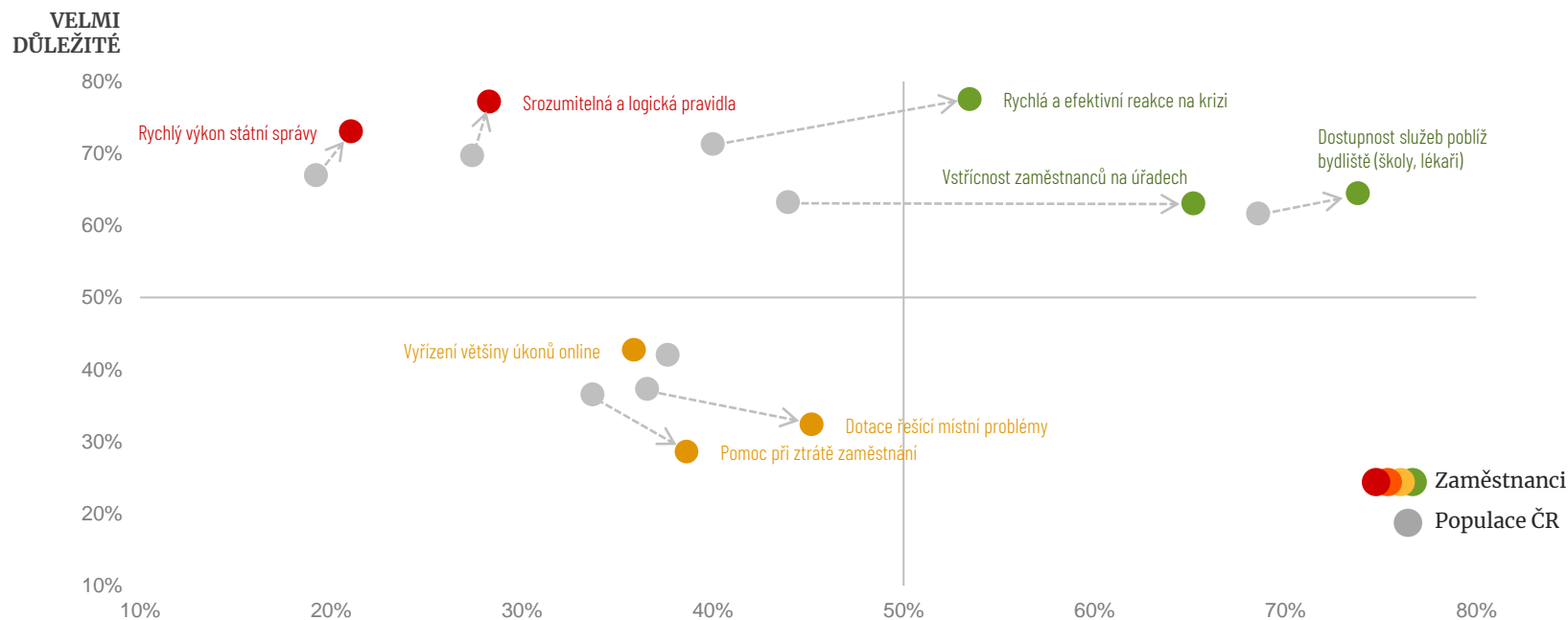

Nakolik to státní správa **SPLŇUJE**

Q. Nakolik je pro Vás důležité, aby státní správa ČR toto umožňovala a poskytovala?
Q. Nakolik podle Vás v současnosti státní správa ČR splňuje tyto požadavky a úkoly?
N=1015

Klíčové nedostatky vidí podobně i zaměstnanci

Sami zaměstnanci státní správy přiznávají, že **funguje pomalu** a že je **nesrozumitelná**, tyto aspekty jsou pro ně dokonce důležitější. Na druhou stranu **sami sebe vidí jako vstřícnější** než zbytek veřejnost, častěji si také myslí, že státní správa **efektivně reaguje na krizi**.

Nakolik to státní správa **SPLŇUJE**

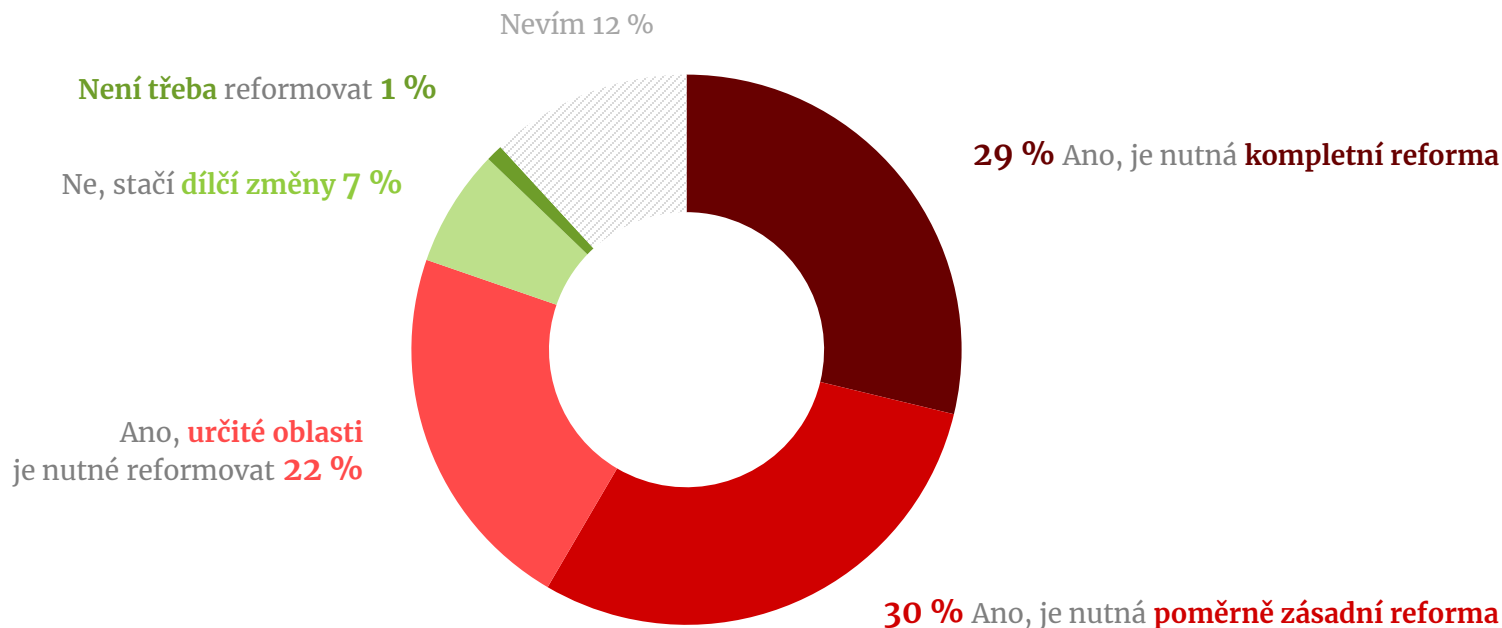
Q. Nakolik je pro Vás důležité, aby státní správa ČR toto umožňovala a poskytovala?
Q. Nakolik podle Vás v současnosti státní správa ČR splňuje tyto požadavky a úkoly?
N=1015 reprezentativní vzorek Populace ČR, N=290 boost zaměstnanci

Potřeba reformy státní správy

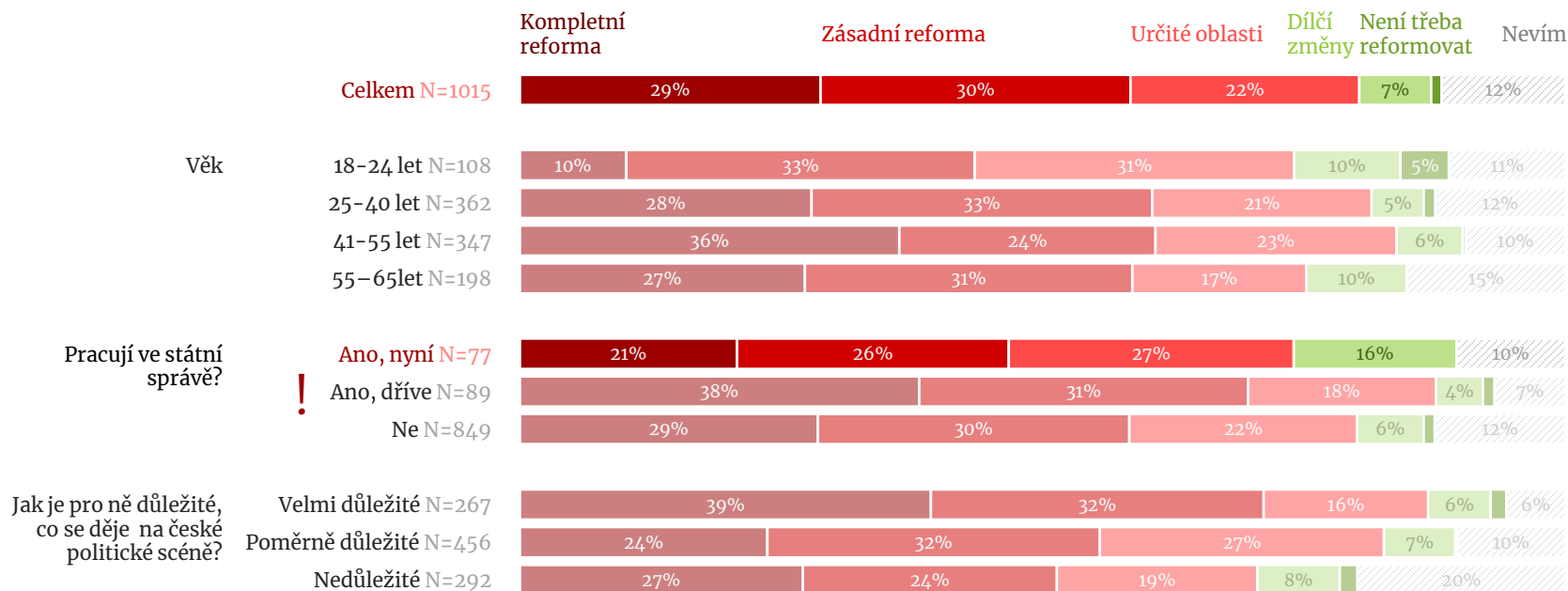
Státní správa **potřebuje výraznou reformu**

Státní správa **potřebuje reformu podle 8 z 10**. Dílčí změny ve fungování státní správy by byly dostatečné jen podle 7 %.

Pro reformu jsou i zaměstnanci státní správy

Tři čtvrtiny nynějších zaměstnanců státní správy souhlasí s tím, že je reforma nutná. Bývalí zaměstnanci státní správy a aktivní občané, pro které je dění na politické scéně velmi důležité, častěji volají po kompletní reformě.

Nutná je především **digitalizace** a **modernizace**

Polovina respondentů volá po zásadní reformě „všeho“, klíčová konkrétní doporučení pro reformu státní správy jsou pak digitalizace/modernizace a zefektivnění. A to **jak navenek vůči občanům, tak interně** v rámci fungování jednotlivých úřadů a kooperace mezi nimi (např. sjednocení agend, propojení registrů). Digitalizace je **důležitá hlavně pro mladší občany**, starší občané* naopak častěji akcentují dostupnost státní správy. **Když digitalizace, tak ne na úkor dostupnosti.**

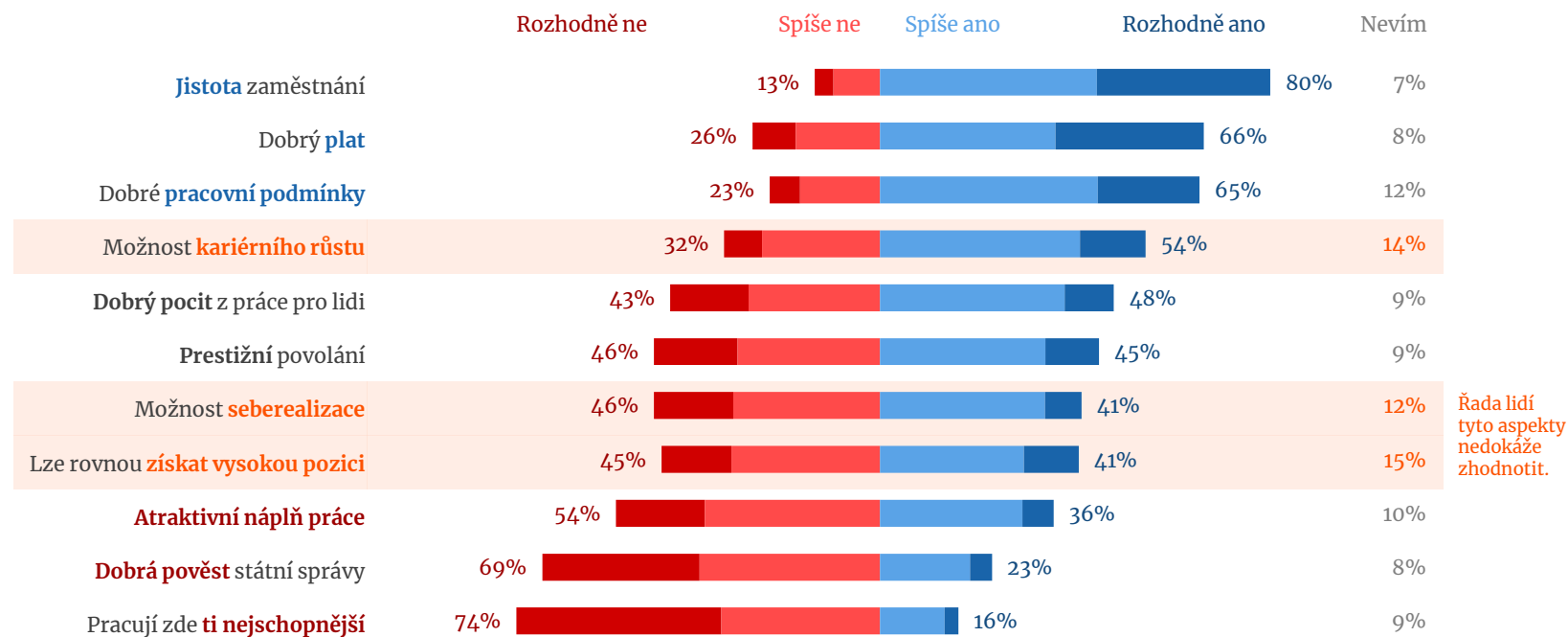
Q. Co a jak je podle vás potřeba ve státní správě ČR reformovat?
N=815, myslí si, že státní správa potřebuje reformu, otevřená otázka

* Připomínáme věkové omezení vzorku na 18–65 let, výpovědi starších občanů a offline populace tedy nejsou zahrnuty

Státní správa jako zaměstnavatel

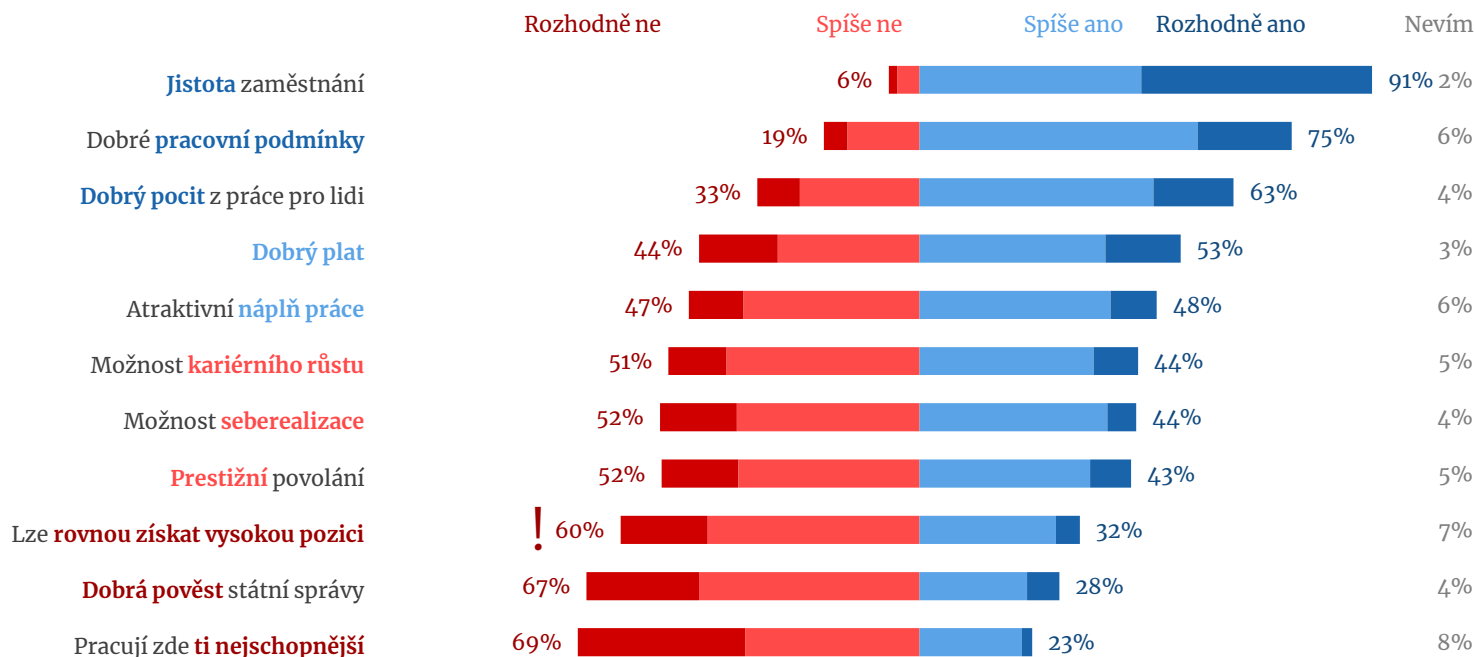
Ve státní správě nepracují ti nejschopnější

Dalšími vnímanými **nedostatky** zaměstnání ve státní správě jsou její **špatná pověst** a **neatraktivní náplň práce**. Nabízí však **vysokou jistotu zaměstnání** a **platové podmínky** jsou obecně vnímány spíše **pozitivně**.

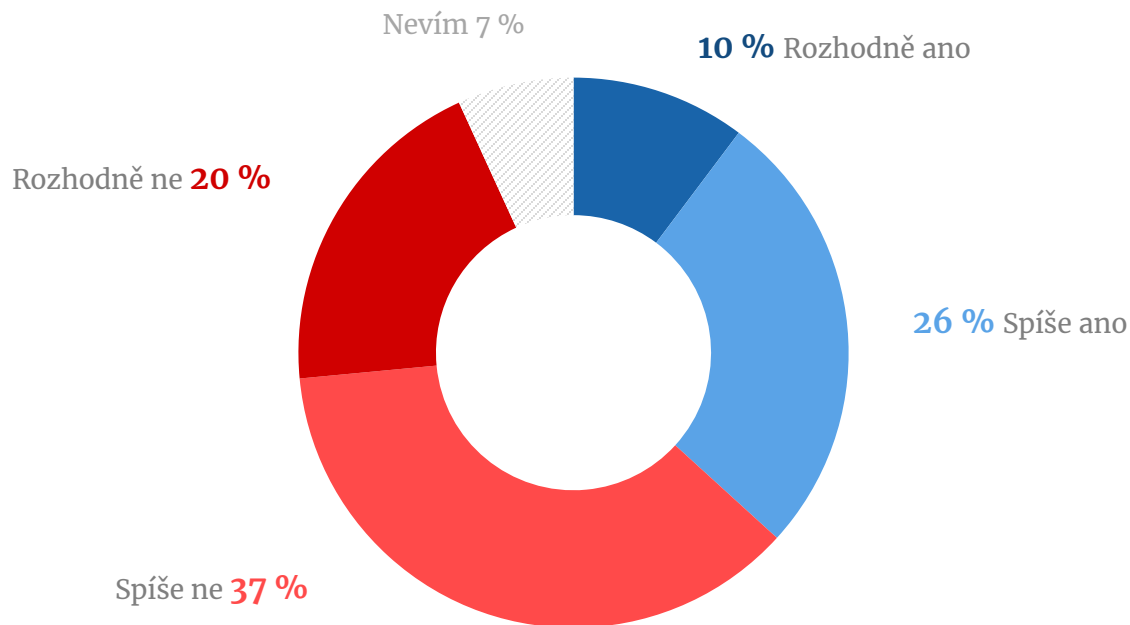
Absenci talentů potvrzují i stávající zaměstnanci

Největším nedostatkem je **absence schopných lidí**. Státní správa také podle zaměstnanců **nemá dobrou pověst** a zaměstnání v ní **chybí prestiž**. Možnosti rovnou **získat vysokou pozici** a **rozvíjet se** jsou **omezené**. Jde však o jisté zaměstnání a odměnou může být také dobrý pocit z práce pro lidi.

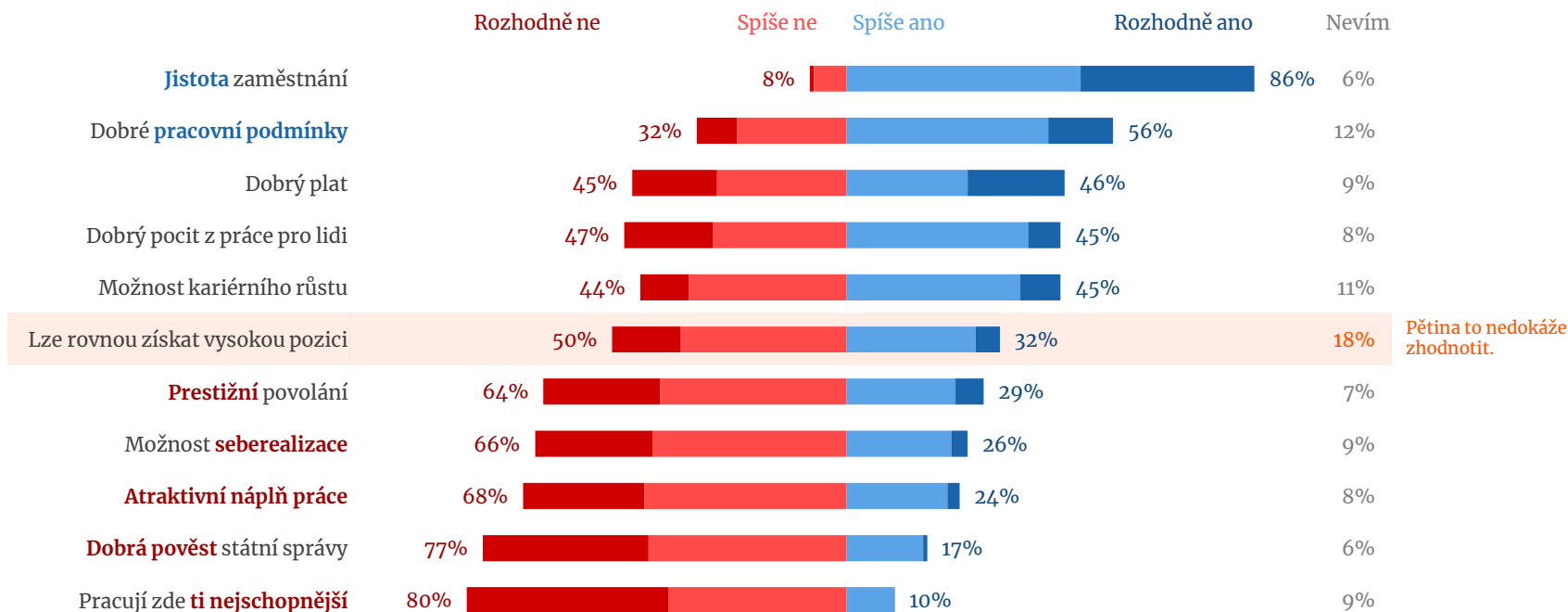
Pro 60 % mladších vysokoškoláků není atraktivní

Většina vysokoškolsky vzdělaných lidí ve věku 25 – 40 let **nepovažuje zaměstnání** ve státní správě **za atraktivní**. Opačný názor zastává jen asi třetina z nich.

Je to práce, ve které by se **nemohli realizovat**

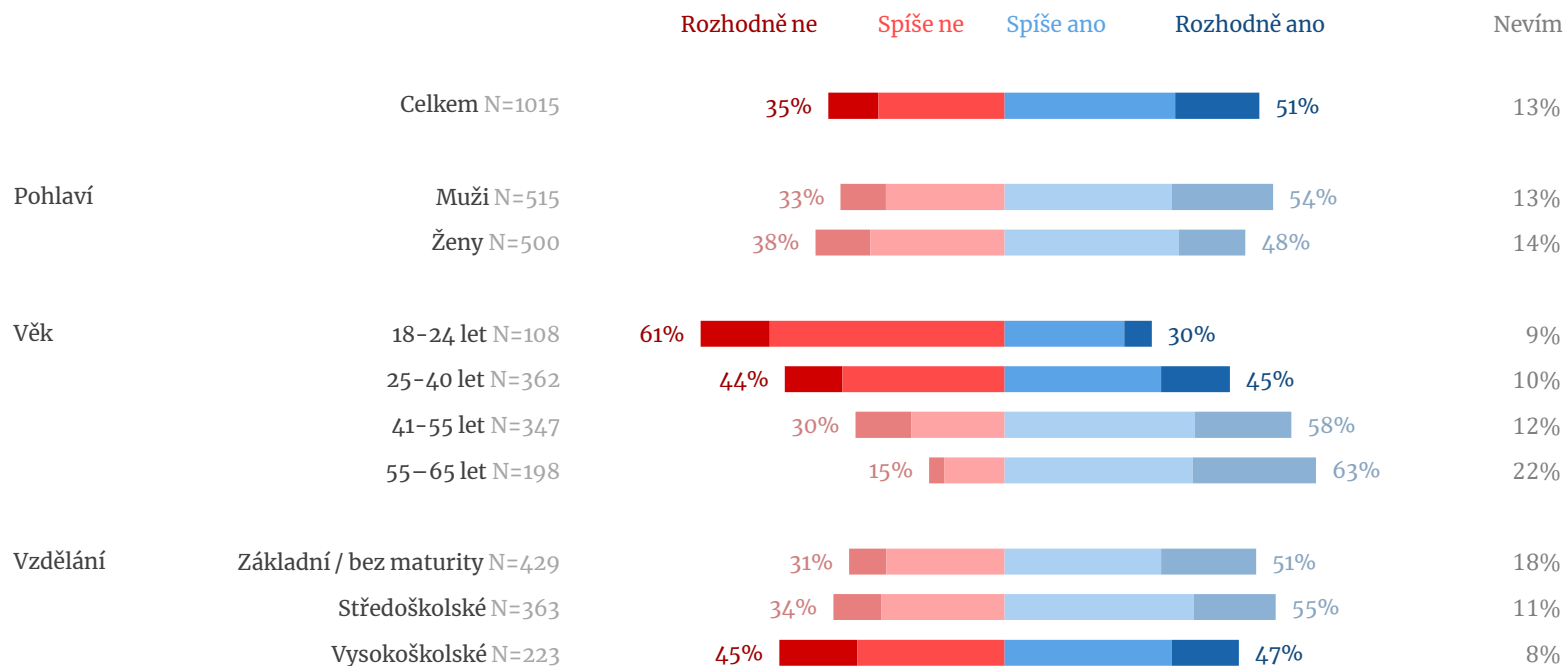
Jako **hlavní nedostatky** práce ve státní správě vnímají **nedostatek schopných lidí a špatnou pověst**, kritičtější jsou i k platovému ohodnocení. Deklarují, že ve státní správě se spíše **není možné rozvíjet** a **náplň práce nepovažují za atraktivní**. Omezená je i možnost nastoupit rovnou na vysokou pozici.

Pro mladé to není atraktivní povolání

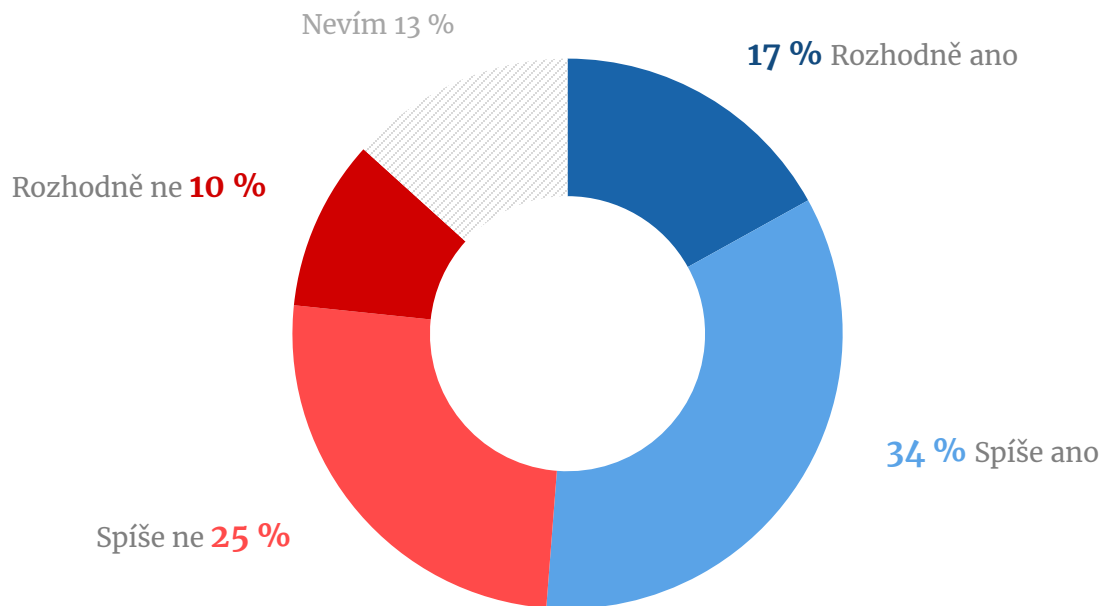
Vnímaná atraktivita zaměstnání ve státní správě je významně nižší mezi potenciální „novou krví“ – aktuálně studujícími, již VŠ vzdělanými, ale i Čechy v produktivním věku 25 – 40 let.

Apendix

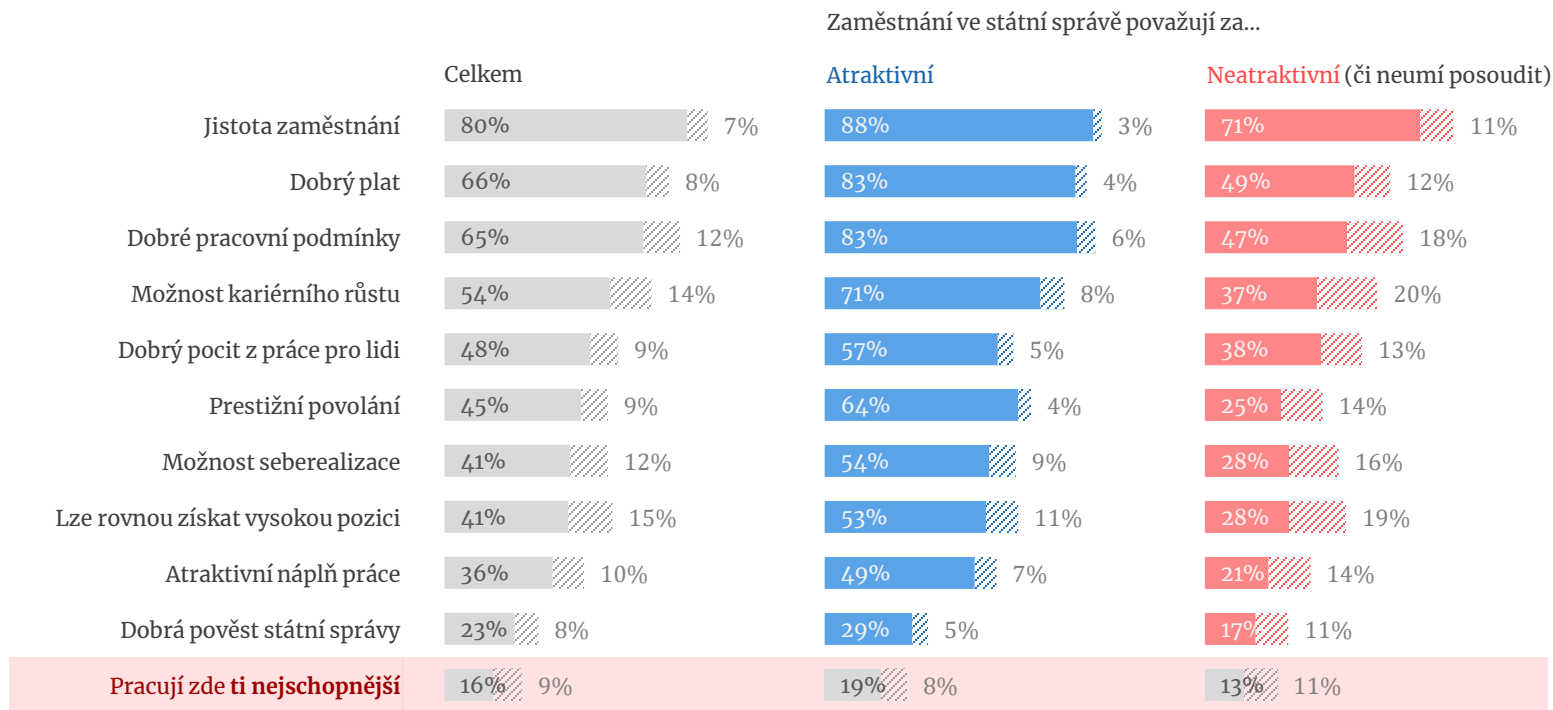
Atraktivní zaměstnání dle poloviny všech respondentů

Přestože státní správa není vnímána příliš pozitivně, podle 51 % Čechů je zaměstnání v tomto sektoru **atraktivní**. Opačný názor zastává 35 % Čechů.

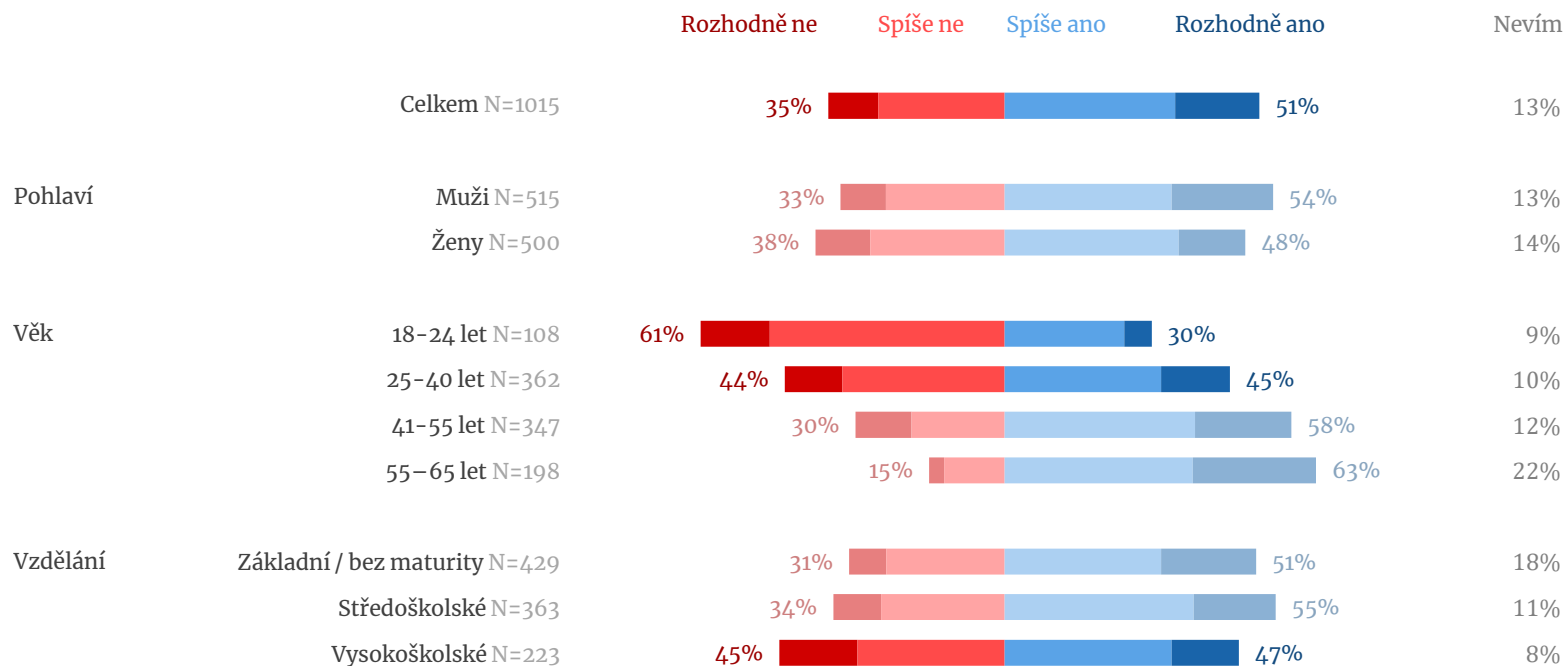
Talentované lidi ve státní správě skutečně **nečekáme**

Na tom, že **ve státní správě nepracují ti nejschopnější**, se shodnou všichni bez ohledu na to, zda zaměstnání ve státní správě považují za atraktivní nebo ne. Ve všech ostatních směrech se přitom tyto dvě skupiny nápadně liší.

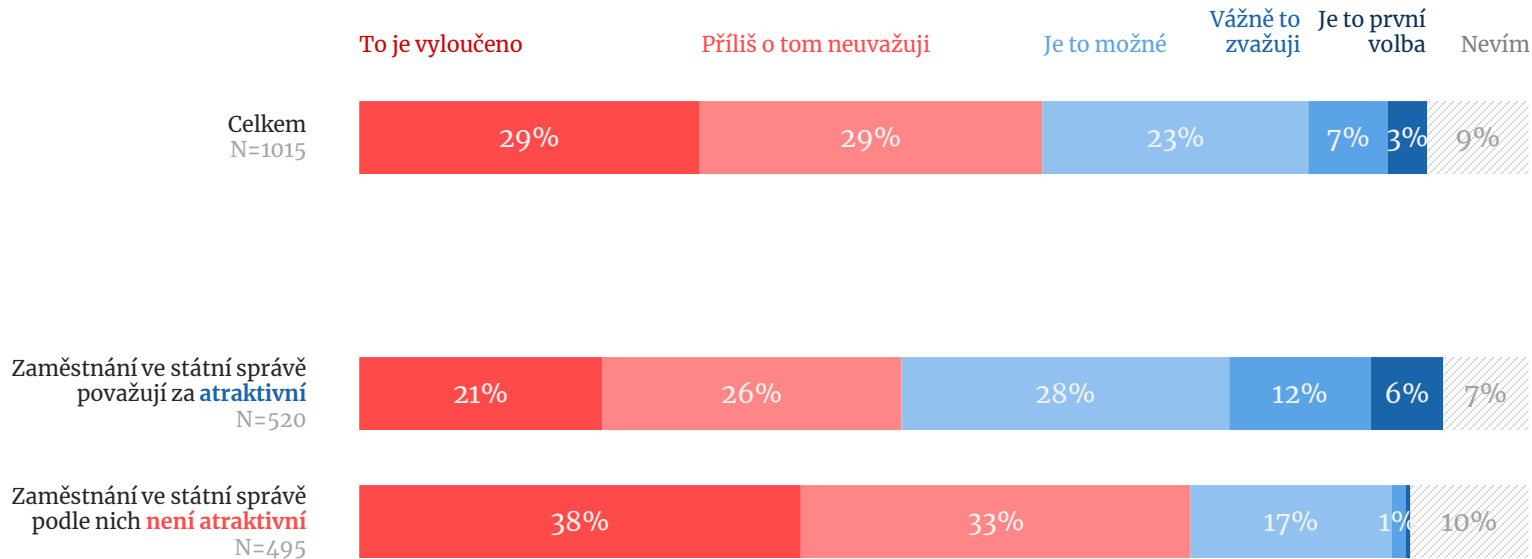
Pro mladé to není atraktivní povolání

Vnímaná atraktivita zaměstnání ve státní správě je významně nižší mezi potenciální „novou krví“ – aktuálně studujícími, již VŠ vzdělanými, ale i Čechy v produktivním věku 25 – 40 let.

6 z 10 všech respondentů o zaměstnání v ní spíše neuvažuje

Do budoucna práci ve státní správě zvažuje jen třetina (jak v celkové populaci, tak například mezi aktuálně studujícími). Pravděpodobnost budoucího zaměstnání ve státní správě výrazně souvisí s vnímanou atraktivitou zaměstnání v ní na obecné rovině.

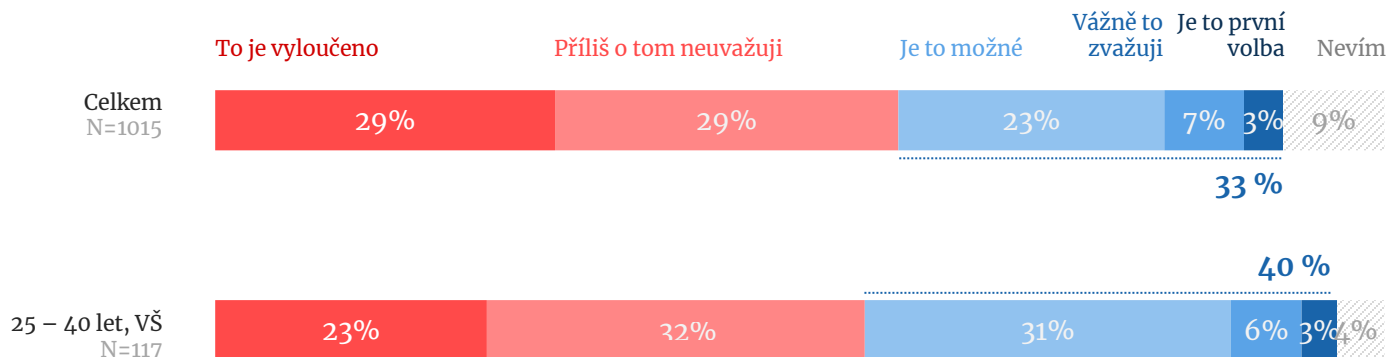

Vnímání potenciálními zaměstnanci

*detail na skupinu 25–40 let s vysokoškolským vzděláním,
nepracují ve státní správě*

O práci ve státní správě spíše **neuvažují**

Tři pětiny těchto potenciálních zaměstnanců práci ve státní správě vylučují, nebo o ni neuvažují, pouze **necelá desetina** deklaruje **vážnější zájem**. Obecně je vnímaný potenciál budoucího zaměstnání ve státní správě v této skupině oproti zbytku populace sice vyšší, vysokoškolsky vzdělaní ve věku 25 až 40 let však **nejčastěji uvádějí** jako **bariéry** vstupu **platové podmínky** a fakt, že ve státní správě „**není práce pro ně**“. Jednoduše řečeno pro sebe chtějí „více“ – práci ve státní správě vnímají jako příliš monotónní a kancelářskou, platové ohodnocení je pro ně osobně nedostatečné.

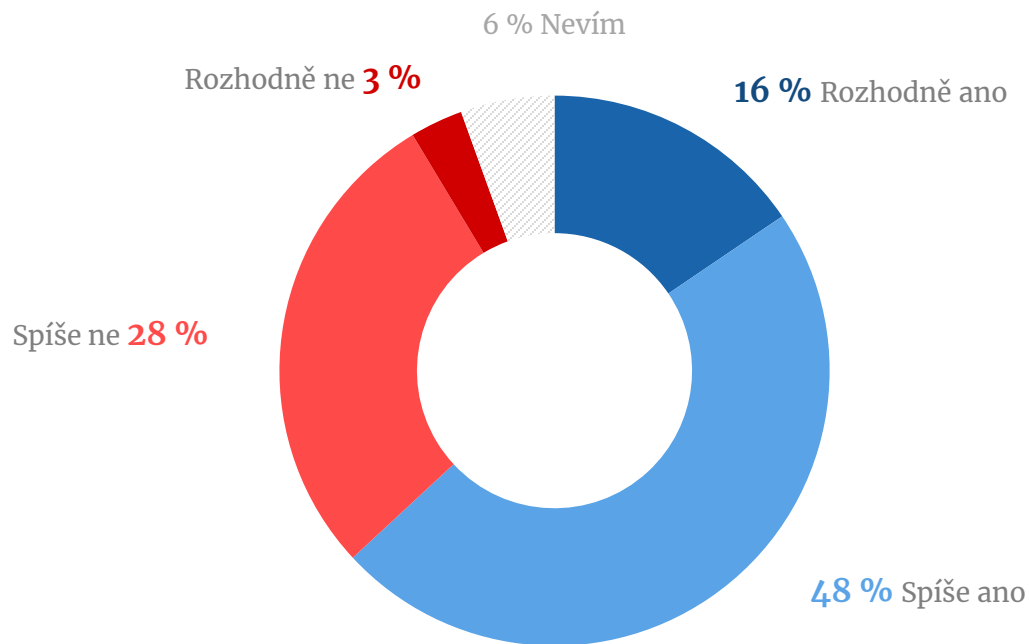

Vnímání stávajícími zaměstnanci

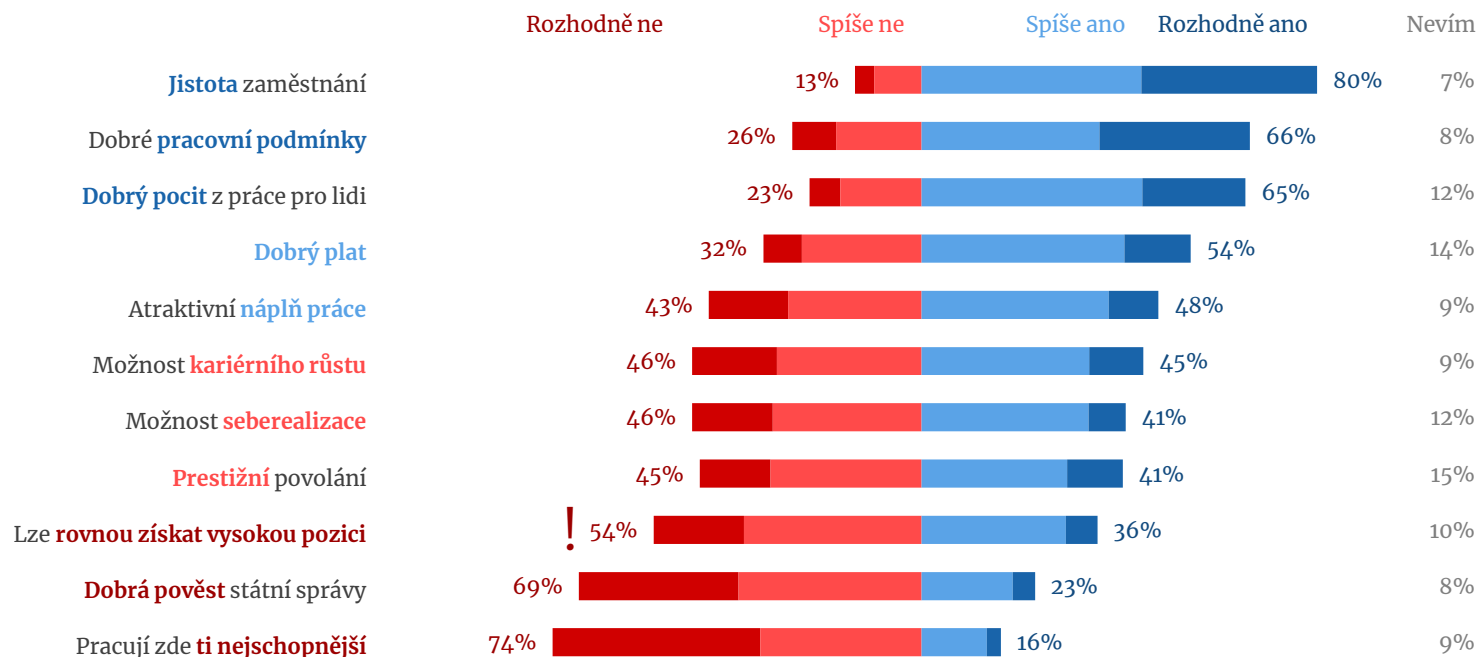
Pro **64 %** je práce ve státní správě **atraktivní**

Většina zaměstnanců státní správy považuje zaměstnání ve státní správě za atraktivní. Neatraktivní připadá asi třetině z nich (obdobně jako u zbytku populace).

Chybí však talenti a prestiž

Největším nedostatkem je **absence schopných lidí**. Státní správa také podle zaměstnanců **nemá dobrou pověst** a zaměstnání v ní **chybí prestiž**. Možnosti rovnou **získat vysokou pozici** a **rozvíjet se** jsou **omezené**. Jde však o jisté zaměstnání a odměnou může být také dobrý pocit z práce pro lidi.

Metodologie

Design a metodologie

Design výzkumu

On-line sběr dat v Českém národním panelu

Velikost online vzorku: N=1015 reprezentativní vzorek + N=213 boost 1 + N=282 boost 2

Sběr dat: CAWI, Omnibus NMS, květen 2021

Délka dotazníku: 10 minut

Reprezentativní vzorek české online populace v produktivním věku 18–65 let, reprezentativní dle pohlaví, věku, vzdělání, kraje a velikosti místa bydliště.

+ boost 1: **současní zaměstnanci státní správy** ve věku 25–55 let

- N=290 v současné době pracují ve státní správě
- Rovnoměrně dle věku, sběrem dat přirozeně struktura vzorku:
  - 60 % ženy, 40 % muži
  - 60 % VŠ vzdělání, 40 % SŠ nebo nižší
  - 75 % řadoví pracovníci, 25 % management (1 a více podřízených)

Metodologická poznámka: prezentovaná zjištění pro reprezentativní vzorek (N=1015, včetně N=77 aktuálně zaměstnaných ve státní správě) byla díky boostu na N=290 aktuálně zaměstnaných validována, statisticky významné odlišnosti jsou uvedeny tam, kde byly zjištěny.

+ boost 2: **aktivní občané**, pro které je velmi důležité aktuální dění na české politické scéně

Zaměření výzkumu

Téma výzkumu

Image státní správy v ČR
Vnímání jednotlivých institucí
Fungování – očekávání vs. „delivery“
Státní správa **během pandemie**
Potřeba reformy do budoucna
Státní správa jako **zaměstnavatel**

Definice tématu

Použitá definice státní správy pro potřeby výzkumu*:

Státní správou v tomto dotazníku rozumějte aktivity zajišťované centrálními úřady, nikoliv kraji nebo obcemi, s výjimkou policie, armády, hasičů a soudního systému. Ptáme se tedy například na ministerstva, úřad práce, správu sociálního zabezpečení, finanční úřady, hygienické stanice, celní správu a stavební úřady.

Neberte tedy v úvahu vaše zkušenosti s místními samosprávami (obecními, městskými nebo krajskými úřady), které zajišťují například výdej osobních dokladů nebo registraci vozidel. Neptáme se ani na vaše názory na jednotlivé politiky a politické strany. Hodnoťte prosím fungování státu a jeho úředníků jako celku.

*uvedeno po zjištění spontánních asociací, v rámci dotazníku opakovaně připomínáno

Vít Pavliš

Client Service Specialist

m (+420) 777 031 594

e vit.pavlis@nms.cz

Petr Chlubna

Analyst

m (+420) 731 760 420

e petr.chlubna@nms.cz

NMS Market Research

U Nikolajky 13, 150 00 Praha 5

t (+420) 222 351 611

w www.nms.cz